

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 95.

V Ljubljani, v torek 28. aprila 1885.

Letnik XIII.

Beseda o Kamniški železnici.

„Zakon narave je tak, da iz malega raste veliko“, zakon najnovejši za naše kraje pa tudi tak, da se bo delala iz Ljubljane v Kamnik železnica. Kamničanje so pomen tega za promet severozapadne dela naše dežele tolikanj važnega zakona takoj sprevideli in so mu na čast napravili razsvitljavo s počitnico in budnico. Prav tako! Važni dogodki morajo se v človeškem življenju praznovati na tak način, da se ohranijo mladini v spominu, ktera jih potem svojim potomcem izroča. To so Kamničanje vestno in vrlo izpolnili in ne bo ga zgodovinarja, ki bi jim v tem oziru kaj očitati mogel.

Vse drugače pa je to z najnovejšim trgov na Slovenskem, z Mengšem. V Mengši menda niti pes ni iz tega povoda zalajal, da se bode iz Ljubljane v Kamnik železnica delala, kar je bilo tudi popolnoma v redu.

Le ozrimo se na novo progo. Zastonj nape njamo oči, postaje Mengeš ondi najti ni! Železnica je v postavi, ktera dovoljuje njeno zgradbo, načrtana iz Ljubljane preko Save v Trzin, v Domžale, v Jarše in Kamnik. Mengeš je popolnoma izpuščen in vendar je Mengeš najznamenitejši kraj in ob enem največji v celi okolici od štajarske meje po celem Kamniškem okraju. Tudi obrtnija je tolikanj razvita, kakor ne kmalo kje drugod izvzemši posamične stroke njene, kjer se taiste ravno po tovarnah opravljajo.

Da gré železnica v Domžale, nimamo prav nič proti temu, kajti ondi imajo tovarne, ki Avstrijo s slamniki zakladajo, če tudi se jih v celem letu ne izdela toliko, da bi jih v enem mesecu proč ne zvozili.

Zakaj bi šla potem proga iz Domžal v Jarše, nam je pa popolnoma nerazumljivo! Že vemo, da je ondi bogatega gospoda Petra Majdiča mlin, ki dan na dan toliko in toliko sto centov moke v Ljubljano zvozi s štirimi konji na škripajočih parizarijih, ali, rojaki! pomisliti je treba, da je to le jedna firma, vse drugo je pa v Jaršah ničla, prava ničla, ki se z Mengšem niti o polunoči meriti ne more.

Dalje je Mengeš ob okrajni cesti ležeč, ki iz Kranja, iz zapadne gorenjske strani in iz Vodic,

kakor tudi iz Kamnika pelje v Ljubljano. Kje pa so Jarše? Ondi nekje sredi polja, kamor živa duša ne zaide, razun berača, ki tako celi svet obere.

Nikdo ne bo zanikal jako razvite Majdičeve mlinске obrtnije, kajti občno je pripoznana, toda njej se tudi vstreže, ako se železnični tir pomakne bolj proti Mengšu, kamor jo bodo prav lahko spravljali na kolodvor.

Mengeš ima kot središče Kamniške okolice vso pravico, da se preko njega železnica gradi, ako se bo sploh gradila iz Ljubljane v Kamnik.

Preveč imamo ravno v tem smislu že žalostnih izgledov, da se morajo cela mesta in trgi pokoriti trmoglavosti posamičnih, ki so se deloma iz sebičnih vzrokov, deloma iz nevednosti vstavljali zgradbi železnice, ktero sedaj od daleč gledajo, kako memo njih piska in jim dobiček odnaša. Kje je n. pr. Loka od železnice, kje Planina, kje so Brežice? Še gorje, kakor pri nas, zagazili so v tem smislu po Čehah, kjer so nekteri tudi silno trmoglavi in so vsled tega dosegli, da imajo sedaj železnico po dve uri od mesta, ki bi jo bili lahko tik mesta imeli!!

Ravno taka sedaj Mengšanom žuga, kar pa z vzajemno močjo še lahko odvrnejo in storé, da pojde bodoča železnica iz Domžal v Mengeš, od koder naj se potem ali v Jarše ali pa v Kamnik zavije. To je za Mengeš več ali manj postranskega pomena, če tudi bi direktna zveza s Kamnikom več pomena imela, kakor pa z Jarše-Kamnikom.

Mengšani! ako nočete svoje škode, povzdignite svoj glas, dokler je čas, da si železnico na svoj trg napeljete, drugače jo bote le od daleč gledali, kako bo pač po vašem polji piskala, vživati jo pa nikdar ne bote mogli s tistim pridom, kakor bi jo bili lahko, če bi ona tik našega trga, recimo po desni strani njegovi, iz Ljubljane v Kamnik drdrala.

Mengeš z železnico v zvezi bode v nekaj desetletjih prav zal in rad obiskovan trg, brez železnice ostane, kar je sedaj. Napredek in životarenje je v Vaših rokah, kakor bote volili, to bote imeli. Časa pri vsem tem vam je pa najmanj tratiti potreba.

J. B.

Kmetom v pomoč.

Piše Ivan Belec.

O zemljiškem dolgu.

(Dalje.)

Je bilo li prav, da se je občinski svet razdelil? Nikakor ne. Tako razdeljeni kosi se ne morejo obdelovati, kakor bi bilo treba. Prej je imel vsak revež drva in stelje preveč in za prodaj pa ni smel nobeden sekati, zdaj bodo morali pa kmalo največji kmetje zmrzovati, ker vsaki je svoj del dal posekati in nekdanji občinski svet je — goličava, kras. Od razdelitve so imeli večidel dobiček samo lesni trgovci, ki so gojzde dober kup obrili.

Zemljiško razkosavanje je krivo, da se je število bajtarjev, gosačev in postopačev tako pomnožilo. On ali ona dobi dote ali si prisluži 100 gold., sklene se zakon, kupi se prostor in napravi se bajtica. Pravim bajtica, ker po najnovejši módi ni za bajto treba družega, kot veža in ena soba; okoli bajte pa ni toliko domačega prostora, da bi se kokoš zmuzala. In v tako bajto se še gosači dobé. To je opis naših najnovejših hišnih posestnikov, ki se, kar zadolževanje zadeva, od starih ne dajo prekositi.

V bajtah je siromaščina in zanikrnost domá. Otroci odrastejo v postopanju in brez pravega poduka v pokoro sosednjim kmetom. Zategadel ni čudno, da kmetje želé, da bi se prepovedala svobodna ali beraška ženitev. Kaj mislimo mi o tem? Nekdaj, ko je živo krščanstvo bilo v postavah in v življenju, ni bilo toliko revežev, in reveži, ki so bili, so čislali zatajevanje in devištvo. Ali zdaj je vse drugače. Postave pravijo, da je vsak človek prost, da sme narediti, kar mu drago, in ravno te postave so napravile, da je na eni strani revežev brez števil, na drugi strani pa peščica zelo bogatih bogatinov. Kako morete revežu, ki nikakor ne umé, zakaj ima le malo številce ljudi vsega v obilnosti in zakaj vsi drugi stradajo, kako morete revežu dopovedati, da je zanj tudi zakonska ljubezen prepovedana? Ako bi prišel k meni kak revež prašat, naj se li oženi ali ne, bi mu jaz rekel: Prijatelj, nikar, ti boš sebe in otroke pahnil v največo nesrečo; pomisli, da je med čednostmi, ki jih je Jezus posebno

LISTEK.

„Dvanajsterim večerom“ drugi dodatek.

(Dalje.)

Ali ne vidite, da se je duh Gregorčičev rodil iz duha Stritarjevega in se ne dá od tega ločiti, ne razumeti brez njega? Kakošen je pa ta Stritarjev duh, dokazal sem dovolj v „dvanajsterih večerih“ jasno in tako neovrgljivo, da sam g. Stritar se ni predrznil mojega dokazovanja pobijati. Potem takem jaz smatram Gregorčiča kot onega, po katerem upajo naši brezverci svojim protikrščanskim panteističnim nazorom najpred pot uglati si do src naše mladine, do vernega razumništva slovenskega; mi pa, ako tako slepo in brezpogojno pripoznavamo tudi duh njegovih poezij, mi s tem nasprotnikom naše vere brezbožno delo neizmerno olajšamo, da celó združeni z njimi spodkopujemo tisto vero, ktera nam je edino resnična, edino zveličavna. Ne, Gregorčičev pesimizem sem obsodil in ga bom ob-

sojal, ne toliko zarad pesnika samega, ampak več zarad prevelike nevarnosti, ki preti od njega veri slovenskega naroda; in ta pesimizem hočem, dokler je v meni kaj moči toliko vstrajniše pobijati, ker ga hočejo žalibog tudi taki med nami priznati, kteri bi ga po svoji omikanosti in učenosti prav lahko ugledali.

Ravno zarad tega tedaj, ker znajo Gregorčičeve poezije neizmerno vplivati na razvoj našega prihodnjega slovstva in duševnega življenja, zdelo se mi je prepotrebno na drobno razložiti in razjasniti „Človeka nikar!“, v katerem se pred vsem javlja duhomoren pesimizem.

Zdaj pa sem pripravljen odložiti pero, o našem pesniku besede ne več ziniti; a to le, ako se mi spolnijo ti-le pogoji: prvič, da moji nasprotniki sami molčé in se moje kritike javno nikdar več ne dotaknejo; drugič, da pesnik sam ali kdo drug v njegovem imenu javno prizná zmote, ktere sem dokazal, da se nahajajo v njegovih poezijah; tretjič naj mi dá g. pesnik upanje, da hoče v prihodnje, ko se bo omislila tretja izdaja poezij, nekatere pesni

izpustiti, druge vsaj predelati. Pod temi pogoji podajam roko v spravo, ako pa ne, naj bodo poezije obsojene, kakor sem jih obsodil; a potem hočem se pa tudi ne le proti napadom braniti, ampak tudi o Gregorčičevih poezijah obširno obširno še govoriti in še marsikomu oči odpreti. Vse kričanje me ne bo pri tem delu motilo; kaj pomaga trditi in povdarjati, da pesnik ni hotel v pesni položiti nazorov, ktere mu podtikam, dokler so pesni same take, kakor jih nahajamo v knjigi tiskane. Da jih ni hotel položiti, sem že večkrat sam rekel, ali jih je pa položil, je drugo vprašanje, ktero imam jaz ravno tako pravico iz knjige razsoditi, kakor pesnik sam.

Konečno moram še enkrat svoje nasprotnike zagotoviti, da mi pri tej boritvi za drugo ne gré, nego samo za stvar: osebo, Bog mi je priča, kakorkoli napadati ali zahteti ni mi bil nikdar in nikdar namen; izogibljem se osebe, karkoli mi je le mogoče in le takrat jo omenim, ko je neobhodno potrebno, ko se stvar sama drugače ne dá dobro razjasniti, kar se posebno pri razlaganju liričnih

priporočal, tudi zatajevanje samega sebe. Ako je do zdaj krščanski živel in ako v istem kraju ni bilo dosti slabih zgledov, me bo najbrže ubogal; ako je pa v tistem kraju dosti pohujšanja in ako je že zdaj v kaki pregrešni zvezi živel, me najbrže ne bo ubogal. Tedaj jaz bi le odsvetoval, nikdar pa ne prepovedal, ker bolje je v zakonu kot v pohujšanju živeti. Koliko se morajo po nekterih krajih duhovniki truditi, da reveže, ki imajo že po par otrok, pred Bogom in svetom po krščanski zedinijo!

Beraški zakoni so res velika nesreča, ali še večja nesreča bi bila, ko bi se taki zakoni prepovedali. Edino pametno in potrebno je, da se priložnost, ki v take zakone napeljuje, popolno odpravi. Ako raste pred tvojo hišo trnjev grm in ti ga ne moreš trpeti, kaj ti je treba storiti? Če vzameš nož in porežeš vsa stebila, bode drugo leto še več mladik pognalo in pri obrezovanju bo zopet tvoja roka krvavela in tretje leto ti bo krvava roka zopet kazala, da obrezovanje nič ne pomaga. Ako hočeš spaka res odpraviti, vzemi rovnico in lopato in skoplji grm s korenino vred, pa bo mir. Pomagajmo ljudem k blagostanju, kakor je bilo tačas, ko so bile postave še krščanske in beraški zakoni bodo sami zginili.

A nihče naj ne misli, da se mi bajtarji sploh mrže. Ne, bajtarji so potrebni, ker kmet potrebuje delavcev, vsi delavci pa ne morejo kmetje biti. Nekdaj, ko je bilo bajtarjev razmeroma malo, so imeli vsi dosti dela in zaslužka in so skoraj ravno tako zadovoljno živeli, kot kmetje. Edino to ni prav, da so se bajtarji v zadnjih letih tako silno pomnožili, da ne morejo dobiti ne dela ne jela.

Pravica svobodno zadolževati se je napravila, da kmetje ne morejo več shajati. Posledica temu je, da se zemljišča slabé, razkosavajo in po očitni dražbi prodajajo. Zato ni nič čudnega, da bogatini, ki svojega obilnega denarja že nikomur več ne morejo izposojevati, taka zemljišča radi kupujejo in si napravljajo strašno velika posestva, ki jih latifundije imenujemo. Taka velika posestva so grozna nesreča; prejšnji kmetje postanejo najemniki in delavci, ktere gospod vsak dan lahko prepodi.

Kaj je Grško, malo Azijo, Sirijo, Egipt, Afriko, ki so bile nekđaj cvetoče in rodovitne dežele, spremenilo tako rekoč v puščavo. Bogatini so od zadolženih kmetov zemljo pokupili in izstradani kmetje so se izselili ali pa so pomrli. Zmanjkalo je delavcev, zemlja je opustošila.

Poglejmo v prelepo Italijo. Med vsemi krščanskimi deželami se je v Italiji ali na Laškem najprej svobodno zadolževanje začelo. Dandanes imajo tam vso zemljo bogatini in grajščaki. Kje so kmetje? Ni jih, zginili so, le lačni delavci so ostali, ki hodijo po celem svetu s trebihom za kruhom ali pa doma po leti in po zimi stradajo. Te nesrečne razmere naj naslednja dogodka nekoliko pojasni.

Pred kratkim je Beneški višji oblastnik ukazal, da naj se vsi tisti zapró, ki so bili zaradi gojzde tatvine obsojeni, pa še svoje kazni niso nastopili. Na sto in sto ljudi je imelo v ječo priti. V neki vasi v Treviskem okraji so bili vsi možje razun župnika v zapor obsojeni. V Nervozi je 1500 prebivalcev ta osoda zadela, ker so iz gojzda nosili les za domačo potrebo. Veliko jih je bilo na več let obsojenih. Do zdaj so jih že 5000 tisoč zaprli in v Graveri, Vol-

pagu, Selvi in Suvili so ljudje strašno obupani. Cele družine so se v ječo vtaknile, matere so morale svoje male otroke brez pomoči in varha pustiti. Kako žalostna je bila ločitev, kako neizrečeno hudo je bilo, ko so žandarji moža od žene, starše od otrok trgali in s silo v zapor vlačili. Po nekterih krajih so se ljudje nekoliko ustavljali, a prišli so vojaki, ki so jih nekaj pobili in ranili in vsi so se vdali.

To naj dobro premislijo tisti, ki po vsi sili tišče, da bi se kmetom ohranila pravica svobodnega zadolževanja.

Ravno včeraj sem se peljal z nekim gospodarjem, ki mi je nekako tako-le pripovedal: Lani so pri nas občinski gojzd razdelili; nekteri so les iz novih delov brž prodali, nekteri ga pa zdaj prodajajo. Ne vem kaj bo, nekaj nas je pač, ki ne mislimo lesa tako brž prodati, ali ker gré dolg zmirom kviško, bodo skoro gotovo naši otroci izsekali, kar jim bomo mi pustili. Kaj bo pa potem, res ne vem, dobrega gotovo nič ne, ker v našem kraju, ko moramo še žito kupovati, samo prilesu nekaj dobimo, kakšen krajcar se se vé da tudi pri živini vjame. Ko ne bo gojzda, ne bodo mogli ljudje več tu živeti.

Da, res, ko ne bo gojzda, bo kraj vničen in kak bogatin bo ves kraj prav po ceni kupil. Kjer se pasejo zdaj krave, ovce in koze, pasle se bodo divje koze, pasli se bodo morebiti tudi jeleni novemu gospodarju v veselje in kratek čas. Divja žival se bo množila, divji živali se bo potlej dobro godilo, nasledniki sedanjih kmetov bodo pa stradali in če si bodo nabirali drv za kurjavo, jih bodo pa žandarji tirali v ječo, kakor se to zdaj na Laškem godi.

V našem cesarstvu smo zdaj na prehodu. Zemljišča so zadolžena in razkosana, kolikor le morejo biti. Ako se ne obrnemo na pravo pot, bodo bogatini, ki svojega denarja že nimajo kam izposojevati, začeli kupovati zemljišča in čez nekaj časa cele vasi — in napravile se bodo latifundije. Po nekterih krajih se je to že začelo. Na Ogerskem je bilo leta 1870 1.631.000 zemljiških posestnikov, leta 1880, t. j. deset let pozneje, pa samo 1.133.000. Tedaj je v desetih letih pol milijona ali skoro tretjino zemljiških posestnikov zginilo. Kdo je pa kupil? Pokupili so večidel — židje.

Da, tako se nam godi in prav se nam godi. Bog je neskončno pravičen. Zveličar pravi: „Moj jarem je sladek in moje breme je lahko“. Mi smo pa v svoji ošabnosti in neumni svobodoželjnosti vrgli od sebe krščanstvo kot neznosljivo breme, zato nam pa zdaj židje gospodarijo, zato so nas pa zdaj židje vpregli v svoj kruti jarem. Zapomnimo si to dobro! (Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. aprila.

Notranje dežele.

Volitve v državni zbor po kraljevini Češki razpisane so tudi v ravno tistem času, kakor pri nas in naših sosedih Primorcih. Kmetiške občine po celi širni kraljevini volijo vse na 1. junija, mesta in trgi 3. junija, trgovinske in obrtne zbornice po celi deželi 5. junija, veliko posestvo pa na 6. ju-

nija 1885. Pisalo se je, da bodo volitve po celi državi dognane v jednom tednu, kar bo tudi res; le gledé časa so se častnikarski preroki za jeden teden zmotili. Sodili so namreč, da se bodo volitve vršile od 8. do 15. junija; v resnici se bodo pa dognale od 1. do 8. junija, po nekod, kakor pri nas pa še par dni poprej. Časa se jim je sicer malo odločilo, če pa prav premislimo, ga je zadosti. Vsakdo si bo lahko izbral med tem svojega kandidata, ki tako ne bo noben drug, kakor tisti, ki mu ga bo izvrševalni volilni odbor priporočil. Pač pa se ima kratki rok drugo svojo blaginjo in ta je, da se je z njim brezvestnim podpihovalcem pot preprečila, da ne bodo po nepotrebem naroda dražili in morda enakih slučajev provzročevali, kakor so to hujšaki delali na Dunaji, kjer so se volilci raznih veroizpovedanj na voliščih shajali ali pa po Ogerskem. Pri nas se sicer tega ni bati, kajti odkar so se nam nemškutarji mirno v politično spanje zazibali, ponehala je strast, z njo vred pa tudi vsaka borba in volitve se vrše tako enakomerno in mlačno, kakor bi jih treba ne bilo.

Ozrimo se danes zopet proti jugu, kjer se je ob **obatih dalmatinskih** pričel srdit boj gledé bodočih volitev. Dve glavni stranki ste v deželi: hrvaška in lahonska, s katero so se žalibog tudi Srbi združili. Prvo zastopajo listi: „Narod“, „Narodni List“ in „Katoliška Dalmacija“, drugo pa „Difesa“, „Dalmata“ in „Srpski List“. Listi hrvaške stranke se poganjajo za kandidate: dr. Klaić, dr. Bulat, baron Gondola, grof Borelli, kanonik Pavlinović, kanonik Merkiea, grof Vojnović in dr. Karaman. Srbska stranka, ki je svojo kri zatajila in se je s sovražniki domovine zedinila, pa kandidira glasovite Lahone: Lapenno in Bajamontija, grofa Bonda Trigarija in pa črnoviškega deželnega predsednika barona Alesanija. Verska strast je dalmatinske Srbe tako daleč zapejlala, da so v prepiru s katoliškimi hrvaškimi narodom in s sovražnikom roko v roki postopajo. Poslanca hrvaške stranke v Dalmaciji dr. Klaić in Bulat imata za saboj program, na kterege se cela Dalmacija s ponosom ozirati smé. Celo njihovo življenje ni družega, kakor odprt program za napredek domovine. Baron Gondola kandidira letos prvokrat in je potomec slavnega Dubrovniškega pesnika Gundulića.

Z avstrijskim **prestolnim govorom** pečajo se listi po inostranstvu in po domači državi. Večina zunanjih listov izraža se hvalevredno o njem. Da vladi nasprotni listi zabavljajo čezenj, ali mu vsaj vsako gibčnost odrekajo, je tudi umljivo, kajti na osebah nam neljubih, nam je še celó njihova obleka zoprna. Kakošen je bil prestolni govor, naši naročniki sami lahko sodijo, saj smo ga na 23. t. m. na prvem mestu podali. Po naših sicer merodajnih listih je prestolni govor nekako ogledalo, kjer se brez lišpa in brez vsake nepotrebne primesi sad šestletnega truda našega postavadajalnega zbora vidi. Da vsakih lepodoneh fraz v njem pogrešamo, je res; vprašamo pa: čemu nam bodo? Od samih fraz kmet ne bo nič več pridelal in nič manj davka plačal. Prav umestno je toraj, da se je prestolni govor skrbno ogibal visoko letečega Pegaza in je lepo po zemlji tavajoč, na kateri je državni zbor šest let delal, vse po vrsti v priprosti besedi našteval, kaj se je dobrega in koristnega storilo. Nasprotnikom vlade ni všeč, da si je le-ta v prvo vrsto zboljšanje narodnega gospodarstva in potem še le vganjanje politike postavila. Tudi to se nam popolnoma prav zdi; najprej moramo imeti kaj za živež, potem še le smo zmogni, da se pripravimo. Prvo je polajšanje bremen, potem naj pride še le razgovor o tistih. Letošnji prestolni govor je bil povsem praktično ogledalo šestletne dobe državnega zbora, kateri se je, kakor je iz prestolnega govora razvidno, sicer največ pečal z narodnim gospodarstvom — pa se je še premalo. Bodoči državni zbor

pesni večkrat zgodi, ktere se tolikokrat od osebe ločiti ne dajo. Ako je pa kdaj morda zlog moj pretrd bil in presrp, se ni to zgodilo iz slabega namena, poojstrila ga je ljubezen do resnice in vsakdo vé, da je mlada kri malo vroča; sicer se pa tudi sploh oni, kateri razkriva napake in govori resnico, skoraj vselej zdi surov in neotesan, ker pregovor pravi, da resnica oči kolje. Ako sem pa res z neotesano besedo ali brezobzirnim očitanjem nehoté koga razžalil, prosim odpusčenja. Meni je le za-to mar, da pomorem resnici do priznanja, do zmage; naj pri tem sam, kar je najhujšega trpim.

Ravno tako pa tudi nikomur ne zamerim, kdor še čuti poklicanega javno zavračati me; saj smem vendar misliti, da vsakega žene ravno ista sveta ljubezen do resnice kakor mene. Le na dan toraj z ocenjanjem našega slovstva; borimo se, pobijajmo se, pa ljubimo se. Gotovo je še veliko vprašanj, ki bi se za potrebo razmotrile pri nas; tako se bomo vedno bolj spoznavali in ravno zato med seboj se spoštovali in čislali; da, želeli bi bilo, da bi vse naše slovstvo preresetali in razsodili po višjih filozofičnih umoslovnih principih in posebno določili meje, med kterimi se zamore razvijati slovstvo, da

nam ne bo okužilo in spodkopalo, kar imamo najsvetejšega, namreč vero. Toda pri tem plemenitem duševnem boji opozoril bi slovenske razumnike, naj tako težkih in učenih vprašanj, za ktere nam gré, ne metajo med nevedno množico. Da, tu naj mi tudi moji nasprotniki, posebno častiti duhovniki, dovolijo, da z vso vljudnostjo nekaj omenim, kar mi v učeni borbi o našem pesniku nikar ne more padati. Sklicaval se je namreč toliko in se še sklicuje na tako zvano „javno mnenje“, češ, da to je za Gregorčiča. Meni zdi se tak govor v naših časih nevreden vsakega pravega katoličana, pred vsem pa duhovnika. Kaj pa je tisto javno mnenje, ktero kličete v boj proti meni? Javno mnenje?! Saj vendar ni bog, kteremu bi se morali uklanjati! Ne, ono je glas ljudske množice, ki je ogromna po številu, a majhna po razumnosti. Ta slepa množica vse površno sodi in malo ali nič misli. Svojo modrost zajema večinoma iz plitvih časnikov in drugih površnih knjig; zatoraj se pa dá tudi vsakemu za nos voditi in preslepiti, kakor komu ljubo in koristno. Tako javno mnenje, kot glas nevedne množice, vedno s kraja v kraj pluje, kakor morski val in se vedno spreminja, kakor lunino lice. To javno mnenje, ali

ne veste, kako so je že stari modrijani prezirali, zaničevali? Pesnik Antimah bral je pred zbrano množico svoje pesni, ki so pa tako malo ugajale, da so ga vsi zapustili. Le nekdo je ostal, ta je bil Platon. Nemila sodba „javnega mnenja“ je Antimaha tako malo pobila, da je vse eno nadaljeval svoje branje, rekoč: „Edini Platon mi je za vse druge.“ In ni li javno mnenje Jezusu Kristusu danes klicalo slavo, šest dni pozneje pa: Križaj ga! In takemu plitvemu javnemu mnenju naj bi se uklanjal učenjak? Od takega mnenja naj bi se dala prevpiti logika? Takemu javnemu mnenju naj bi se dal voditi katoličan, katolišk duhoven?! To javno mnenje, ne rečem, imelo je nekđaj tudi svojo veljavo, veliko veljavo, celó v katoliški cerkvi; to je bilo v prvih stoletjih krščanstva, ko so verniki živeli po duhu Kristusovem, ko so vedeli ceniti svojo vzvišeno vrednost, bali se greha, ko je Božja postava povsod spoštovana bila; v tistih srečnih prvih časih javno mnenje se ni dalo ne okužiti, ne podkupiti od slavo-hlepnih brezvestnih demagogov, zatoraj je bilo zanesljivo in Cerkev je je tudi spoštovala. Javno mnenje je v tistih časih dalo sv. Cerkvi za škofa Ambrozija, Krizostoma in veliko drugih najodličnejših

naj delavnost v tem oziru podvoji, morda se nam potem na bolje obrne.

Vnanje države.

Nekteri *ruskih listov* jeli so pisati v jako miroljubnem smislu in si prizadevajo dokazati, da bi bilo pač za obe državi mnogo bolje, če bi se mir napravil, kakor pa če bi dregnili v sršeno gnjezdo vojne nesreče. Stalen in vstrajen mir je, česar je Rusiji ravno tako potreba, kakor pa Angležem in bi medsebojne koristi o osrednji Aziji izvestno bolje in vspešneje podpiral, kakor pa še tako srdita vojska. Skupni interes, ki Ruse kakor tudi Angleže v Aziji nasproti žene, nikakor ni hrepenenje po posesti zemlje; saj jo imata že obe preveč, pač pa razširjanje trgovine. Trgovina vlekle je Angleže v Indijo in Ruse preko Kaspiškega morja v Turkestan. Trgovina sili jih dalje proti indiskemu morju, kjer si ravnokar angleški, kitajski, ameriški in francoski parniki tekmujejo in se skušajo, kdo bo prednost dobil. Ves nameravan boj bil bi se tudi edino le v tem smislu, da bi se določilo, kdo bi bil vrhovni gospodar, oziroma načelnik trgovine srednje-azijske. Anglež je kramar že v zibeli, Rus se mu pa briti ne pusti in ga, če je le mogoče še rajši sam prekane, kakor bi se mu on umakniti dal. Sicer je pa svet okoli iztočne Indije zadosti prostoren za obe trgovinski državi, ako bi hotli po mirnem potu druga poleg druge postopati za dobičkom. Ruse se vé da le v tem slučaju čaka še marsiktera praska z raznimi azijskimi divjaki, kakor so Afganci in drugi, ako bi jim le-ti trgovske karavane napadali in bi si skušali trgovskega blaga za potrebo in še več brez denarja prilastiti.

Silno je delovanje po *ruskih ladjedelnih* in orožnicah v Kronstadtu poleg Petrograda. Kar se le gibati more, ima ondi polne roke posla in se hočejo na vsak način pripraviti, da bodo takoj svoje brodovje popolnoma lahko oborožili, kakor hitro bo baltičsko morje za vožnjo vгодно. Kakor v mornarskih orožnicah, delajo tudi po tvrdnjavicah in baterijah. Več nego 1000 torpedov imajo že pripravljenih, s katerimi se mislijo proti Angležem zavarovati, ako bi poslednji res v Baltičsko morje silili. Blizu 100 torpednih ladij uvrstjenih imajo v dve brodovji, ki ne ne bodete imeli druge naloge, kakor obali feniške čuvati pred Angleži. Oklepnice same bodo pa prej omenjene ladije čvale in če bo treba kak večji napad zavračale. Rusi se pri tem posebno veliko zanašajo na strašno moč torpedov in prav imajo. Ob dolenjem Dunavu v rusko-turški vojski so sijajno dokazali, kako domači da so s torpedi, ker so Turkom dva parnika tako razsuli, kakor bi jih bil prekretnil. Kar so tedaj skupili Turki, to se zná sedaj prigraditi Angležem, če bodo le na vsak način v iztočno morje tiščali.

Ni ga diplomata na svetu, ki bi se bil tako neumrljivo osmešil, kakor se je to angleškemu prvemu ministru *Gladstonu* zgodilo. Kako je imel mož veljavo med narodom, dokler je bil le njegov zastopnik, in pa z vlado v nasprotju. Komaj pa je sam sedel tje, od koder je z gibčnim jezikom svojega političnega nasprotnika prekopicnil, jel je preobračati kozla za kozlom in Angleška, ktera se mu je na milost in nemilost izročila, se iz samih blamaž že nič več sama sebe ne spozná. Niti jednega koraka Gladstone še ni napravil, da bi mu bil na čast, državi pa na korist, koliko pa že ravno nasprotnih? Kako grdo jo je v Sudanu zavozil! Da bi bila to kaka druga izobražena velesila, kako bi pač sedaj-le Angležem uro navijala, seveda divjaki se na to ne razumejo in se jim že zadosti zdi, če so jih v zvezi s hudim solncem iz svoje domovine zapodili, če tudi se je Mahdi nedavno še zagrozil, da bo še Evropi postave narekoval in sicer v Carigradu in Rimu. Če pač mož vé, kje je Carigrad, kje pa Rim? Kakor jo je Gladstone v Sudanu zavozil, tako jo bo zašušmaril z Rusi. Če bi vendar-le

mož; javno mnenje je stvarjalo celó rimske papeže, clerus populusque Romanus, bere se, postavljali so na rimski stol naslednike sv. Petru. Tako je bilo enkrat javno mnenje — a zdaj? Zdaj vemo, da je vera opešala in ljubezen se ohladila, duh Kristusov zginil je iz večine onih, ki se posebno v Evropi imenujejo kristjani, pred vsem pa iznevirili so se Kristusovi cerkvi oni, ki v državi in v javnem življenju zastopajo veliko množico, v njenem imenu govoré in delujejo; izneverila se je Kristusu novejša filozofija od Kartezija sem; izneverila se vednost posebno nemška, iz ktere tudi mi večinoma zajemamo svojo omiko; izneverila se umetnost, ki po gledališčih, po leposlovnih listih in knjigah smeši dogme katoliške in obožuje strast in grdo poltost; izneverilo se časnikarstvo, ki je dandanes večinoma v rokah strastnih strankarjev in sebičnih židov krščenih ali nekrščenih je isto. Ti so faktorji, ki dandanes vstvarjajo in goje v veliki in nevedni množici javno mnenje. To javno mnenje videl sem že koj od začetka, da me bode obsojalo.

(Dalje prih.)

in kljub vsemu nasprotnemu prizadevanju za mir vojska nastala, bo le Gladstonova nevkretnost temu vzrok; angleški narod mu že nič več ne zaupa, vsaj toliko ne, kakor mu je od začetka. Da bi se zopet v stare kolesnice spravil, jel je mož kazati nekako posebno pogumnost, ktera mu bo pa združena s trmoglavostjo, poprej na pogubo, kakor pa na korist.

Sprejem angleških prestolonaslednikov, princea Velškega namreč in njegove soproge po *Irski* je bil tak, kakoršnega v najnovejši dobi ni še noben član vladarske rodovine ne te in ne une države v domačem kraljestvu doživel. Ko sta se iz Killameya nazaj v Dublin peljala, so jima po postajah zbrani Irce vse čisto skazovali, le spoštovanja ne. Sikali in žvižgali so jima, narodne godbe svirale so pesen: „Bog ohrani Irsko“ namesto: „Bog ohrani kraljico“. V Newcastle-Westu so imeli celó črno zastavo s saboj in so strašansko kričali, ko sta se princ in princesinja Velška pripeljala. Sploh so bile postaje silno redke, na katerih so ju blagovoljno sprejemali, take pa, da bi ju bili navdušeno in srčno sprejeli, kakor je, recimo, Kranjska sprejela l. 1883 svojega cesarja Franca Jožefa, ni bilo nobeno! Velški princ smé pač Boga zahvaliti, da se mu ni kaj hujega zgodilo, kakor je zasramovanje zatiranega naroda irskega, kajti popotoval je sicer po domači državi, toda dežela tista je njemu, kraljici in vsem Angležem iz celega srea — sovražna.

Egiptovsko-francosko vprašanje postaja od dne do dne resneje. Francoski namestnik generalnega konzula je dobil od svoje vlade povelje diplomatsko poslovanje takoj vstaviti in oditi. Ker se je pa ravno tisti dan (telegram je iz Kahire od 26. aprila) raznesla vest, da si je egiptovska vlada nekaj premislila in bo še do večera odgovorila v smislu Francozom jako vgodnem, je diplomatski agent še ostal. Egiptovska vlada je res dala odgovor, ki je moral pa ves drugačen biti, kakor so Francozje pričakovali, kajti zastopnik generalnega konzula Bariera pobral je svoje reči, ter se je iz Kahire v Aleksandrijo odpeljal. Vse to se je zgodilo na 26. zvečer. Resnobne so sicer razmere med Egiptom in Francosko, bati se jih pa vendar-le še ni. K večjemu se zná zgoditi, da še preden se bode poslednji Anglež iz Egipta umaknil, ga bodo Francozje zasedli. Do boja pa tudi tukaj ne bo prišlo, ker bodo Egipčani poprej Francoze po golih kolenih za odpuščenje prosili, kakor so lansko leto z Angleži in skupno Evropo storili, kedar je bil Nubar paša tisto blaginjo izpraznil potem pa za duri postavil, iz ktere so se državni od Evrope jamčeni dolgovi plačevali. Konec egiptovsko-francoskega vriščanja zná ta biti, da se bo v Egiptu vrhovno gospodstvo spremenilo; namesto Johna Bulla (Angleža) prišla bode tje *„la grande Nation“* (Francozje) in vsega bo konec. Zadeva bi dobila le tedaj bolj resno lice, če bi na mesto Egipčanov Angleži stopili in bi se Francozom predstavili za tiste, s katerimi naj obračunajo, če mislijo, da imajo kaj iskati pri njih. Angleška zadrega nam pa takoj na prvi pogled že zadosti jasno kaže, da tudi iz te moke ne bo kruha, kajti njih oči so vse v osrednjo Azijo obrnjene in se pač ne bodo z drugo šaro pečali. Le kratkovidnost bi jih k temu zapeljati zamogla, da bi si v Egiptu še Francoza na vrat natvezli, ko so po celem že tako zapleteni, da se komaj komaj še gibljejo.

Kako se v *Ameriki nedelja posvečuje*, kaže nam jako uzorno slučaj, da so ondi zaradi prestopka te božje zapovedi zaprli vrednike, poročevalce in staveč časnika v Winnipegu izhajajočega lista. Kakor znano, je ravno sedaj v Kanadi hud upor domačinov proti Angležem in proti državi policiji, ki je tudi bolj angleška kakor pa državna. Posebno koncem meseca marca je šla policajem ondi jako trda, mestici (mešanci iz francoskih in indijanskih prebivalcev) pribijali so jim tako hudo za pete, da so se morali povsod umakniti. Boj je bil krvav, okoliščine pa silno zanimive in položaj sploh napet. Vse to troje skupaj je tako zapeljivo, da bi moral vrednik lista v takem kraju že res popolnoma mrtev biti, da bi ga ne spodbodla taka lepa priložnost svojim naročnikom prikupiti se k posebni izdaji lista, ki je jako natanko in kolikor se je le dalo mično popisoval vse dotične najnovejše boje med domačini in policiji. Ker je bila pa ravno nedelja in sicer prva v mesecu aprilu, je državno pravdníštvo v tem videlo prestopke zapovedi praznovanja nedelj in je celo osovje od vrednikov do staveč zaprlo, ki se bodo morali zaradi tega še posebej zagovarjati pred sodnijo. Kako je pa pri nas?

Izvirni dopisi.

Iz Pazna, 26. aprila. Lahi so pričeli po celi Istri nezasiščano agitacijo proti sedanjemu slovenskemu poslancu dr. Viteziču, ktere nameravajo iz državnega zbora izbaeniti in namesto njega kakega pristaša svoje stranke vriniti. Generalštab za te agitacije je v zloglasnem Poreču, kjer so zaprteki in gnjile limone ter pomaranče jako priljubljeno orožje Lahom, kedar je treba Slovencem kak škandal napraviti. Doktorja Amoroso in Vidulič imata

nitke po celi Istri namotane, ktere hota bodoči mesec že po prilikah in razmerah nategovati začela. Da se nam bode zopet letos pri volitvah krivica godila, dobro vemo; zanašamo se pa vendar-le na pravicoljubnost in na službeno poštenje dotičnih gospodov okrajnih glavarjev vsaj toliko, da bodo nas Slovane jemali v pravično varstvo pred krivičnimi nakanami, ktere so Lahi v Poreču za nas sklenili, ter da se bodo volitve vršile pošteno in ne tako, kakor so se vršile lansko leto v deželni zbor. Pravico imamo tolikanj zahtevati od slavne vlade, kajti ta pravica nam je zagotovljena v temeljnih postavah in te so veljavne za Slovane ravno tako, kakor za Lahe. Le škoda, da se „irredentarijem“ po njih preveč potuha daje.

Domače novice.

(Preč. gosp. kanonik Kulavie) je prišel včeraj zvečer, kakor smo ob kratkem že omenili, na svoje bodoče mesto v Ljubljano. Na kolodvoru ga je sprejel semeniški podvodja gosp. dr. Lampé z nekaterimi drugimi gospodi in prijatelji g. kanonika, doma ga je pa pozdravil g. spiritual Flis. Gg. bogoslovci naredili so mu „špalir“ do njegovega stanovanja. Ob 3/8 so zapeli gg. bogoslovci svojemu novemu vodji štiri dobrodružne pesni, na kar ga je nagovoril g. spiritual in dosedanji začasni vodja in eden izmed gg. bogoslovcev. G. kanonik in vodja semeniški se je na to v jedrnatem govoru spominjal pokojnega vodje dr. Gogale in onih 16 let, ktere je v največji zadovoljnosti preživel v Avguštiniji na to je pa še izrazil svoje veselje, da more zopet delovati v domačem semenišči v božjo čast in narodu v korist. Bog blagoslovi njegovo delovanje!

(Presvitli cesar), cesarjevič Rudolf in nadvojvodinja Štefanija podali se bodo pojutrišnjem v Budapešt, kjer se bo deželna razstava odprla.

(200 goldinarjev) daroval je presvitli cesar pogorelecem Francu Kustrinu, Blažu Rinku, Andreju Tovšu in Marjeti Mažgon na Primorskem. Imenovani pogoreli so že meseca septembra lanskega leta.

(Za deželni muzej) „Rudolfinum“ zapustil je ranjki potomec Andreja Smoleta, g. Viktor Smole, kakor znano skoraj da vse svoje premoženje. Taisto znaša po sodnijski cenitvi v okroglem številu 95.300 goldinarjev. Kje mu je podoben narodnjak? Mož pač zasluži, da bi se mu postavil v muzeji dostojen spominek za tolik dokaz domoljubja.

(Promocija.) Konepist c. kr. finančne prokureture v Ljubljani, g. J. Jan, imenovan je bil te dni na Graški univerzi za doktorja pravoslovja.

(Novoimenovani policijski komisar) gospod Kavčnik prisegel je v soboto in takoj službo nastopil. Novoimenovanemu gospodu vošimo iz celega srea na trnjevo pot njegovega poklica mnogo sreče in pa jekleno energijo nasproti mestnim postopačem, ki so tū pa tam že prav pravo rokovnjaško predrznost dosegli.

(V Postojnsko jamo) podalo se je včeraj več članov Dunajskega znanstvenega kluba, ki so se v Trstu bavili.

(V Pirešici pri Žaleu) so, kakor se nam od tam poroča, „šulferajnovci“ za „Ortssuppe Sannthal“ pretečeno nedeljo imeli shod. Naš dopisnik pravi, da so njegovega soseda vabili „na glažek piva“, ali ta se ni dal premotiti, tudi pri nekem drugem pametnjaku so trkali brez vspeha. Domoljubno taktčnost vrlih Žalčanov pa označuje že ta okoliščina, da ne lani ne letos niti jeden gostilničar v trgu ni hotel svojih prostorov prepustiti „šulferajnovcem“ za zborovanje.

(Naš kmet napreduje!) Žalibog, da tega ne moremo priznati splošno še v narodno-gospodarskem oziru, pač pak je videti jako določno zdaten napredek v — politiki. Sicer so se naši očanci vedno zanimali za vojsko, kedar se je taista napravila med velesilami evropskimi, toda pravi vzrok temu zanimanju iskati bil je v tem, ker je bila v novejšem času kolikor toliko tudi Avstrija prizadeta. Ravnokar se pa meša nekak kaos med dvema velesilami, kterih le jedna je naša soseda — Rusija namreč, druga — Angleška je pa daleč daleč za morjem od nas in vendar se povsod po deželi silno zanimajo z vgibanjem ali bo vojska ali bo mir. Tukaj resnico povedati, zdi se nam ravno toliko, kakor v loterijo staviti in reči: „Terno bom zadel“. Dve reči sta, obe lahko če tudi ne enako mogoči: ali jo boš, ali

pa je ne boš. Prav tako je z vgibanjem o angleško-ruski vojski. Je mnogo telegramov in razprav, po katerih soditi bi človek rekel, jutri se morajo že počiti, drugi dan pridejo pa zopet ravno nasprotni. Če je pa sila, pa tudi na dan po dva v naravnem protislovju stoječa telegrama prideta, kar se je ravno danes zgodilo. Kdor ne veruje bere naj zadej telegrame, potem naj pa sodi ali bo vojska ali bo mir.

(O roparskem napadu) piše se „Lj. Listu“ iz Novomeškega okraja sledeče: „Dne 12. t. m. na večer šel je mlinar Anton Duler iz Mirne, ki je imel v Zabrdji nekaj opravka, proti svojemu domu. Nekako sredi pota dohitita ga dva moža, od katerih jeden je bil našemarjen. Ta vdari ga, ne da bi bil kako besedico zinil, takoj s polenom po glavi, tako da se je na tla zgrudil. Na to vržeta mu njegovo suknjo, katero je imel le ogrnjeno, čez glavo in ga še dalje pretepata. Duler trdi, da sta mu tudi listnico z denarjem v znesku 27 gold. vzela. Zločin doprinesla sta, kakor se je poizvedlo, A. J. in V. K. iz Zabrdja. Ta dva priznata, da sta Dulerja pretepla, vendar odločno tajita, da bi ga bila oropala.“

(Žganje jo je spravilo.) „Lj. Listu“ poroča se iz Logaškega okraja: „Dne 21. t. m. dobili so blizo Babinega Polja Jero Ožbalt iz Bukovce mrtvo ob cesti v jarku, v katerem je bilo čisto malo vodé. Mož ponesrečene pripoveduje, da se je njegova žena tistega dne nekoliko pijana podala v Stari trg. Kakor se je pozvedelo, je tudi tukaj po več krajih žganje pila. Ko se je domov vračala, zvrnila se je vsled pijanosti s ceste v imenovani jarek in je pala tako nesrečno, da je v tej mali vodi, kar jo je bilo notri, utonila.“

Razne reči.

— Za Kolinsko cerkev se je razprodalo lansko leto 3338 delnic po 15 mark, tedaj v ceni 50.070 mark. Vsako leto pa pride v muzej, katerega ima ta veličastna cerkev, toliko umetnih del, da se prodajo za 50 ali 60 tisoč mark. Tako ima cerkev vsako leto okoli 130 tisoč mark dohodkov. Na ta način se more vzdržati, ker sicer bi morala pri velikih stroških, ki niso manjši od dohodkov, razpasti. Čitateljem omenimo tu, da je Kolinska cerkev zidana v krasnem gotičnem slogu in se po svoji velikosti prišteva največim cerkvam na svetu. Temeljni kamen ji je bil položen že leta 1248, tedaj pred več nego 600 leti, dozidana je pa bila še le zadnja leta po nemško-francoski vojski. Po premnogih prenehlih in odmolkih se je delo toliko časa nadaljevalo, da je bilo dovršeno.

— Pustite katoličanstvo in protestantstvo pri enakih razmerah delovati in videli bode v kratkem času kako se bo prvo povzdignilo, drugo pa popolnoma zginilo, dejal je neki protestantovski misijonar v Avstraliji. Mož je govoril čisto resnico, ki se kaže povsod, kjer vlada ne zatira katoliške cerkve. Lep dokaz tega izreka imamo tudi na Cejlonu kjer se število katoličanov zadnjih 30 let rapidno množi. V samem vikarijatu Džafna se je pomnožilo za celih 25 tisoč. Misijonar Bonjean nam podaja te-le številke: Vikarijat Colombo ima poldrugi milijon paganov 115 tisoč katoličanov in le 27 misijonarjev, vikarijat Džafna ima pa 700.000 paganov, 80.000 katoličanov in 36 misijonarjev. Te številke jasno spričujejo, piše imenovani apostelj Judov, kako opravičena je želja, da bi poslal Bog več delavcev v svoj vinograd. Dela je neizmerno veliko, delavcev pa neizmerno malo, pagani pa hrepené po luči krščanstva. Ta njihova vnema se kaže poleg drugega tudi v tem, da prihaja na katoliško božjo pot Sv. Marija v Madhu poleg neštevilnih naših verskih bratov, tudi na stotine mahumedancev in paganov. Zaupanje do Marije Pomočnice imajo tako veliko, da jemljó prst okoli njenega svetišča seboj domu, kot jako dobro sredstvo proti piku strupenih kač.

— Kar koli se piše zadnje polletje iz Rusije o verskih zadevah, je vse brez izjeme žalostno. Katoliški duhovniki se preganjajo, slabotni se vabijo v razkol. Vse kaže, da je fanatična razkolniška stranka popolnoma zmaga la one trezne moze, ki menijo, da se more država le tedaj v resnici proevitati, ako kraljuje v nji verski mir in prostost vesti. Razkolniško nasilstvo je namreč skovalo za katoličane nove verigo. Kakor poročajo listi, je zapovedalo rusko naučno ministerstvo, da se ne sme nobena katehitična knjiga spisana v poljskem jeziku in prirejena za katoliške dijake na srednjih šolah toliko časa rabiti, dokler je ne priporoči razkolniški župnik in potrdi tudi razkolniško ministerstvo v Petrogradu. Kaj ne, lepa prostost vlada v tolikanj hvalisani in slavljani Rusiji! Pri taci razmerah ni čuda, da se vojska nezadovoljnih vedno množi in deluje na prevrat. Ta dogodek tudi kaže, koliko je vredna narodnost sama na sebi, ako je ne blaži ista vera. Poljaki in Rusi so Slovani; Rusi so večinoma razkolniki, pa nekoliko je tudi katoličanov med njimi. In kaka razprtija, kako zatiranje! Pred fanatičnimi

razkolniki ni varen, samo katoliški Poljak, ampak tudi nekatoliški Rus, tedaj istokrvni brat! Saj celemu svetu je znano, koliko stotin katoliških Rusov so pravoslavni „bratje“ samo zavoljo vere zadnja desetletja pomorili in trpinčili do smrti. Večkrat je to trpljenje preseglo ono prvih mučencev iz Nero-nove dobe.

Telegrami.

Berolin, 29. aprila. „Nat. Ztg.“ pravi, da ni res, da bi se Nemčija v azijske zadeve vtikala. Ona ostane nevtralna.

London, 28. aprila. Vtemeljeva je zahtevani kredit rekel je Gladstone: mi se ne zanašamo preveč na preugoden vspeh razprav, obupati pa tudi še ne smemo, da bi pamet ne zmaga la na obeh straneh. Danes ima kabinet sejo, h ktere so povabili namestnega kralja irskega. „Times“ misli, da bi bil od angleške strani poslednji spravedljiv korak zahteva da naj se Komarovo postopanje izroči možem v presojo, ki naj bodo določili ali je bilo taisto opravičeno ali ne. Odgovora na ta korak še ni. Ako bi Rusi to zahtevanje zavrgli, pretrgale bodo se medsebojne diploma-tične razmere. Princ in princesa Velška po-vrnili sta se včeraj iz Irske na Angleško.

London, 27. aprila. Reuterjev urad poroča, da je vojska med Angleži in Rusi neizogib-ljiva. Car podal se je menda danes v Moskvo, kjer bo izdal manifest.

Petrograd, 28. aprila. Včerajšnje Reuter-jevo sporočilo, da bi bila vojska neizogibljiva in da pojde cesar danes v Moskvo manifest izdajat, pravijo na merodajnem mestu, da ni resnično.

Kahira, 27. aprila. Če tudi je francoski zastopnik odšel v Aleksandrijo je vendar-le nada še jako velika, da se napravi kompro-mis med Francosko in Egiptom.

Umrli so:

V bolnišnici:

23. aprila. Anton Nosse, tkalec, 45 let, jetika.
24. aprila. Ana Jušek, gostija, 75 let, Dementis senilis. —
Frane Lušina, delavec, 35 let, Vitium cordis.
25. aprila. Marija Čeren, gostija, 72 let, Marasmus senilis.

Tujci.

26. aprila.

Pri **Maličih:** Hertle, ravnatelj, z Dunaja. — Glaser, Winkler, Quapil, Schik, Müller, Lunčar, Blau, Reich, Press-burger, Löb, trgovci, z Dunaja. — Büchler, trgovec, iz Prage. Viktor Pavlin, fabrikant, iz Jägerndorfa. — Ida pl. Herzmann, soproga c. k. podpolkovnika, iz Celovea. — Matilda pl. Heller, soproga c. k. polkovnika, z družino, iz Celovea. — Terpotetz, ravnatelj, iz Trbovelj.

Pri **Slonu:** L. Berkrandt, Arnold Färber, trgovca, z Du-naja. — V. Dummer, inženir, iz Belgrada. — Hermann Stern, trgovec, iz Gorice. — Janez Lavrenčič, posestnik, iz Postojne. — Henrik Frány, konduktor, iz Št. Mihaela.

Pri **Bavarskem dvoru:** Matija Grabner, c. k. finanč. nadstražnik, iz Žavej. — Josip Rainer, strojevodja, iz Ljubljane.

Pri **Južnem kolodvoru:** Peter Skaza, uradnik, iz Šoštanja. — Janez Schifkovitsch, zasebnik.

Pri **Avstrijskemu caru:** Peter Stefančič, Jurij Burg-stetter, uradnika, iz Reke. — Karl Reiter, gojzdar, iz Črnega potoka. — Oskar pl. Felakowski, mediciner, iz Črnomlja. — Josip Premrov, zasebnik, iz Reke. — Janez Pollak, mesar, iz Beljaka. — Rottmayer, lekarnar, iz Spitala. — L. Kovalar, učitelj, iz Ljubna.

Pri **Virantu:** Viktor Durini, Rudolf Smola, Ernst No-vak, rezervisti, iz Rudolfovega.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 90 kr., — domača 7 gl. 26 kr. — Rž 6 gl. 26 kr. — Ječmen 5 gl. 94 kr. — Ajda 5 gl. 60 kr. — Proso 6 gl. 44 kr. — Turšica 5 gl. 60 kr. — Oves 3 gl. 80 kr.

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 44 gl., Rio 44, St. Domingo 56, Portorico 75, Cejlon 66—125, biserna 90, Java 57, Mokka 87—100.

Sladkor po 21.75—27.50 gld.

Dišave: poper 90 gl., žbice 70.

Južno sadje: dateljni 23, fige iz Kalamate 16, iz Smirne 25, rozine 16, pomorance 2.50, limone 2 za vsak zaboj, rožiči 6, mandeljni 75.

Olje: laško 65—95 gl., albansko 41—48, dalma-tinsko 43, angleško 31, petrolej 9.60.

Kože: juhtovina 260, podplatje 140—160, te-letnina 357—616, jagnječi kožuhi sto komadov 70, zajčje sto komadov 24 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 112, ister-ska 110.

Bombaž: ameriški 75, indijski 54.

Ježice po 22—28 gl.
Mast: maslo 95—100, angleška 50.50, ogerska 59, špeh 51.50.

Zito: pšenica ruska 9.50—10.—, laska 9.25, koruza 6.50, rž 7.75, oves 9, fižol 10, grah 11—15, riž laški 14—21, indijski 12.50 goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

28. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	80 gl. 40 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	80 „ 65 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	105 „ 30 „
Papirna renta, davka prosta	96 „ 15 „
Akoije avstr.-ogerske banke	861 „ — „
Kreditne akoije	281 „ 25 „
London	126 „ 20 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleon	9 „ 97 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 88 „
Nemške marke	61 „ 75 „

Od 27. aprila.

Ogerska zlata renta 6%	— gl. — kr.
„ „ 4%	94 „ 40 „
„ „ papirna renta 5%	89 „ 75 „
Akoije anglo-avstr. banke	200 gld. 97 „ 50 „
„ „ Länderbanke	97 „ 50 „
„ „ avst.-oger. Lloyd v Trstu	557 „ — „
„ „ državne železnice	300 „ — „
„ „ Tramway-društva velj. 170 gl.	213 „ 25 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 126 „ 50 „
4% „ „ 1860	500 „ 139 „ 50 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 169 „ 25 „
„ „ 1864	50 „ 169 „ — „
Kreditne srečke	100 „ 178 „ 50 „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ 50 „
Rudolfove srečke	10 „ 17 „ 75 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	113 „ 20 „
„ „ Ferdinandove sev.	105 „ 50 „
5% štajarske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ — „

Izvrsten méd

(garantiran pitance)

v plehastih škatljah po 5 kil (kilo po 60 kr.), škatlja 30 kr., se dobiva proti poštnemu povzetju ali pa proti gotovi plači pri

OROSLAVU DOLENCU,
(12) svečarji v Ljubljani.

Priporočilo.

Za prihajajočo

pomladansko sezono

priporoča podpisana tvrdka svoje bogato in raznovrstno zalogo francoskega in angleškega blaga najnoveše mode, izdeluje obleko po najmodnejšem in najrazličnejšem kroji ter jako solidno in po zmerni ceni.

S spoštovanjem

(6) **F. Casermann.**

(8) Naznanilo.

V zalogi podpisane bukvarne so izšle nove „Šmarnice“ za leto 1885 z naslovom:

AVE MARIJA!

Podučljivo razlaganje molitve „Češčena si Marija!“

Za šmarnično opravilo episal

JOŽEF KERČON,

duhoven ljubljanske škofije.

Z dovoljenjem visokočastitega kapitelvikarstva Ljub-janske škofije.

XII, 338 str.

Te „Šmarnice“ se odlikujejo po posebno dobro odbrani tvarini in praktični izdeljavi. Že ime preč. gosp. pisatelja, vnetega pospeševalca Marijine slave, je porok, da bo ta prelepa Ma-rijina knjiga v sreih vernih Slovencev na novo poživila ljubezen in vdanost do prečiste Device in Matere Marije ter posebno dobro služila pre-lepi majnikovi pobožnosti.

Tvarina je tako-le razvrstena:

Materni dom — Marijina prva daritev — Mati. pozdravljena od Boga — Mati, pozdravljena od ljudi — Materno ime (2) — Materno srce (2) — Materna čast — Materna slava (2) — Materni dar (4) — Ma-terna sreča (3) — Materna moč (3) — Materna bole-čina (3) — Materni blagoslov (4) — Materna zvestoba (2) — Materna beseda za slovo — Pridejana je sv. maša, molitve po vsaki tihi maši, lavretanske litanije in sv. križev pot itd.

Cena letošnjim „Šmarnicam“ je taka-le:

Vezane v pol usnji — gl. 90 kr.

„ „ „ vse v usnji 1 „ — „

„ „ „ z zlato obrezo 1 „ 20 „

Po pošti 10 kr. več. Kdor jih 12 skupno naroči, dobi ene za nameček.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.